

- Gezondheid** + Vleeskuikens groeien langzamer en hebben daardoor minder gezondheidsproblemen zoals hartafwijkingen.
- + Biologische vleeskuikens bewegen zich beter en hebben daardoor minder uitwendige beschadigingen (bijvoorbeeld aan de poten).
  - + De snavels van biologische hennen worden niet gekapt, wat positief is voor het welzijn. Kippen met gekapte snavels kunnen last krijgen van chronische pijn.
  - + Daglicht heeft een positief effect op de stofwisseling van pluimvee.

- Comfort** + Een goede klimaatregeling is belangrijk voor pluimvee. Dankzij de uitloop hebben de kippen meer keuzemogelijkheid qua klimaat.
- + Biologische vleeskuikens hebben dankzij hun tragere groei minder last van hittestress (stress doordat ze hun warmte niet kwijt kunnen).

Foto: Alexis van Erp

Verantwoording

Deze folder is gebaseerd op het rapport "Verantwoorde en communicateerbare argumenten bij biologische producten: dierenwelzijn", Marko Ruis en Ina Pinxterhuis, Animal Sciences Group, Wageningen UR, februari 2007.

Colofon

Deze folder is uitgegeven door de Task Force Markontwikkeling Biologische Landbouw in samenwerking met Biologica, in het kader van het Convenant Markontwikkeling Biologische Landbouw.

T (073) 528 66 33

F (073) 522 98 50

E secretariaat@biologischconvenant.nl

Postadres: Postbus 3060, 5203 DB 's-hertogenbosch

www.biologischconvenant.nl

Wat we weten over **Biologisch** en **Dierenwelzijn**

Foto: Pieter Ouddeken

Biologische landbouw presteert beter op het gebied van dierenwelzijn

Dierenwelzijn

De belangstelling voor dierenwelzijn is in de laatste jaren sterk toegenomen, zowel bij consumenten als in de politiek en het bedrijfsleven. De overheid gaat de komende jaren meer nadruk leggen op het bevorderen

van dierenwelzijn. De biologische landbouw presteert op dit gebied al goed. In de biologische veehouderij worden harde eisen gesteld aan stalruimte, buitenuitloop, diervoeding en gezondheidszorg. De huidige prestaties op

het gebied van gedrag, gezondheid en comfort zijn door WageningenUR onderzocht. De bewezen prestaties worden in deze folder vermeld, uitgesplitst naar melkvee, varkens en pluimvee. Negatieve verschillen worden eveneens vermeld.

Foto: Beeldbank Biologica

BIOLOGISCH MELKVEE (KOEIEN)

- Gedrag**
- + Biologisch melkvee vertoont meer natuurlijk eetgedrag (meer tijd in de wei).
  - + Minder sociale onrust dankzij weidegang en onbeperkte ruwvoerverstrekking.
  - + Minder competitie om ruimte en voer, en daardoor minder angst bij dieren met een lage rangorde in de groep.
- Gezondheid**
- + Op biologische bedrijven komen minder stofwisselingsziektes voor.
  - + Betere been- en klauwgezondheid door meer weidegang en potstallen.
  - + Langere levensduur.
  - Mastitis (uierontsteking) komt vaker voor op biologische dan op gangbare bedrijven.
- Comfort**
- + Potstallen en weides bieden meer mogelijkheden tot liggen en rusten, wat zeer belangrijk is voor een koe.
  - + Potstallen en weides bieden meer grip (minder kans op uitglijden) waardoor de koe zich makkelijker beweegt.

BIOLOGISCHE VARKENS

- Gedrag**
- + Biologische varkens kunnen wroeten en exploreren.
  - + Biologische varkens zijn actiever dankzij blootstelling aan daglicht.
  - + Biologische zeugen kunnen nestbouwgedrag vertonen dankzij stro en ruimte.
  - + De varkens doen veel minder aan staartbijten dankzij stro op de vloer. De varkens behouden hun krulstaart.
  - + Biologische biggen worden later gespeend (weggehaald bij de zeug), wat beter aansluit op natuurlijk zorggedrag.
  - + De varkens hebben minder last van agressie doordat hun omgeving rijker is aan prikkels.

- Gezondheid**
- + Later spenen van biggen (weghalen bij de zeug) leidt tot betere weerstand.
  - + Vloeren met strooisel werken positief op pootgezondheid van vleesvarkens.
  - + Doordat de varkens minder agressief zijn, hebben ze minder verwondingen aan de huid.
  - + Daglicht heeft een positief effect op de stofwisseling van varkens.
  - + Minder ingrepen bij biggen zoals staarten couperen en knippen van hoektanden.
  - + Biologisch-dynamische biggen worden niet gecastreerd.
  - Groter risico op doodliggen biggen door de zeug in biologisch kraamhok, doordat de zeug niet ingesloten staat tussen metalen stangen.
- Comfort**
- + Biologische kraamzeugen en vleesvarkens hebben meer ligcomfort.
  - + Biologische kraamzeugen hebben meer bewegingsvrijheid.
  - + Varkens met uitloopmogelijkheid hebben meer mogelijkheden om hun lichaamstemperatuur te regelen. Dit voorkomt hittestress (stress doordat ze hun warmte niet kwijt kunnen).

BIOLOGISCH PLUIMVEE (LEGKIPPEN EN VLEESKIPPEN)

In het onderzoek zijn biologische kippen vergeleken met scharrelkippen. De verschillen met kooisystemen ('legbatterij') zijn uiteraard nog groter.

- Gedrag**
- + Dankzij de buitenuitloop kunnen de dieren meer natuurlijk gedrag tonen.
  - + Daglicht heeft een positief effect op natuurlijk gedrag en maakt dieren minder angstig.
  - + De vleeskuikens groeien langzamer, waardoor ze gevarieerder gedrag vertonen zoals lopen, rennen, pikken en krabben. Gangbare vleeskuikens brengen het grootste deel van de tijd zittend door, doordat ze snel te zwaar worden.